Hvor tok det sosiale perspektivet i rusfeltet veien? Hvorfor stiller vi så mange diagnoser på folk og ikke på samfunnet?

Fagkonferanse

Guriset

19. Mars 2019

Arne Klyve

Den sosiale tyngdeloven

Individuelle risikofaktorer (sårbarhet)

Strukturelle risikofaktorer (miljø, samfunn)

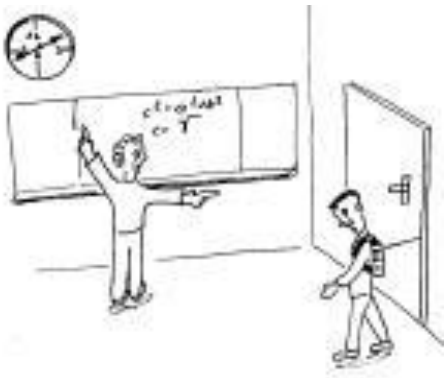

Det store samspillet

1980

Karl Evang

Fredrik Mellbye

Mennesket som et sosialt vesen

Med DSM fra 1980 og frem til nå har mennesket i økende grad blitt sett på som et biologisk vesen

Hvis vi løfter blikket?

Globalisering

Teknologisering

Individualisering

Medikalisering

Vår **samfunnsmessige forestillingsevne** (sosiologen C. Wright Mills)

Vår kapasitet til å se livsskjebner i sammenheng med større historiske og politiske hendelser

Fra sosialt arbeid til «arbeid med deg selv»?

Hva skjedde med det sosiale i Nav – reformen?

Sosial – og helsedepartementet ble til Helse og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet

Og siden har omsorgsbegrepet gradvis blitt fortrengt av ansvarsbegrepet.

Driverne til at det sosiale forsvant:

New Public Management, moderniseringslogikken(effektivitet, kundestyring, målstyring osv.)
Nyspråket: språk endrer praksis
«tjenesteleveranser», «portefølje»
Sykehus > foretak, stykkpris etc.

ORDBOK FOR UNDERKLASSEN
ARNE KLYVE & JON SEVERUD
slå tilbake mot byråkratispråk og spord fra næringslivet
TELLEKANT
*spartacus

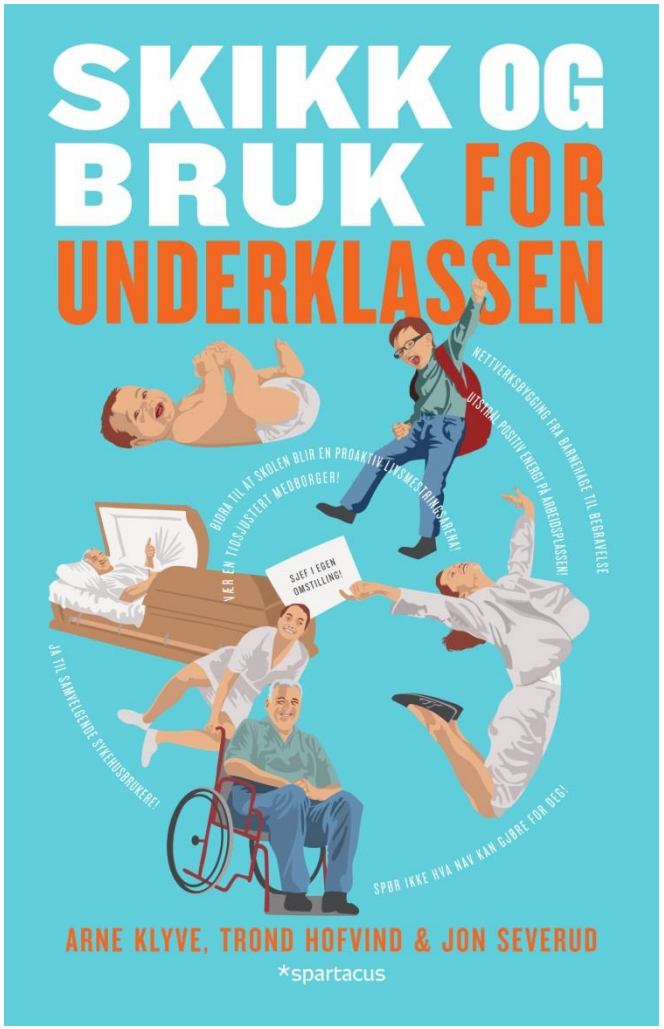
SKIKK OG BRUK FOR UNDERKLASSEN
BIDRA TIL AT SKOLEN BLIR EN PROAKTIV LIVSMESTRINGSARENA!
NETTVERKSBYGGING FRA BARNEHAGE TIL BEGRAVELSE
UTSTRÅL POSITIV ENERGI PÅ ARBEIDSPLASSEN!
SJEF I EGEN OMSTILLING!
JA TIL SAMVELGENDE SYKEHUSBRUKERE!
SPØR IKKE HVA NAV KAN GJØRE FOR DEG!
ARNE KLYVE, TROND HOFVIND & JON SEVERUD
*spartacus

På et menneskelig plan er ikke det sosiale blitt borte, men det er i **dramatisk endring**

En fristende sosial virkelighet på nett.
En **hypersosial** hverdag

Vi er blitt «alene sammen»
(psykologiprofessor Sherry Turkle)

Er ordentlige samtaler blitt for kjedelige?

Pakkeforløp

Fortrenger det sosiale helhetsperspektivet

Den nyliberale selvoptimering som har som mål at vi skal fungere perfekt i samfunnet. Alle skavanker kan behandles vekk. Vi sammenligner og måler og alt underlegges markedslogikkens målestokk.

Psykiske forstyrrelser og plager som utmattelse, tretthet og depresjoner kan la seg tilbakeføre til overoppmerksomhet på det positive. Alt det vanskelige skal lukes vekk eller glattes over, og vi drukner i fryd og oppmuntring.
(filosofen Byung – Chul Han – Tretthetssamfunnet)

Sarah
Zobel
Kølpin
Lev deg
lykkelig
– med Positiv Psykologi
Engelstad Forlag

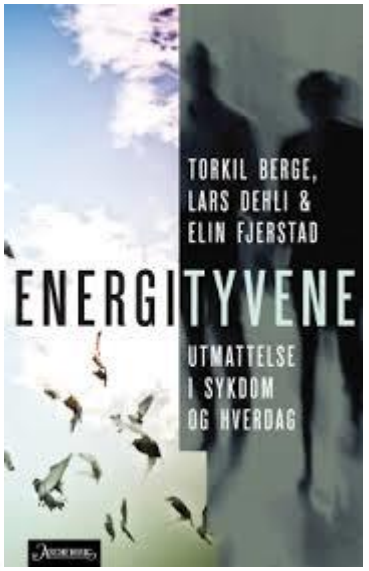
TORKIL BERGE,
LARS DEHLI &
ELIN FJERSTAD
ENERGITYVENE
UTMATTELSE
I SYKDOM
OG HVERDAG

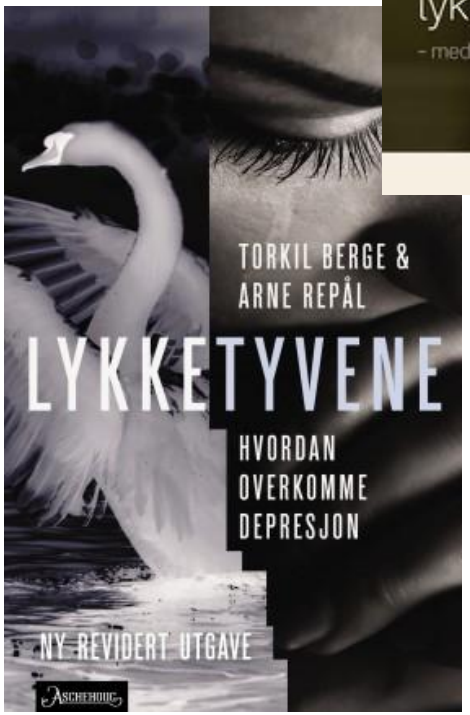
TORKIL BERGE &
ARNE REPÅL
LYKKETYVENE
HVORDAN
OVERKOMME
DEPRESJON
NY REVIDERT UTGAVE

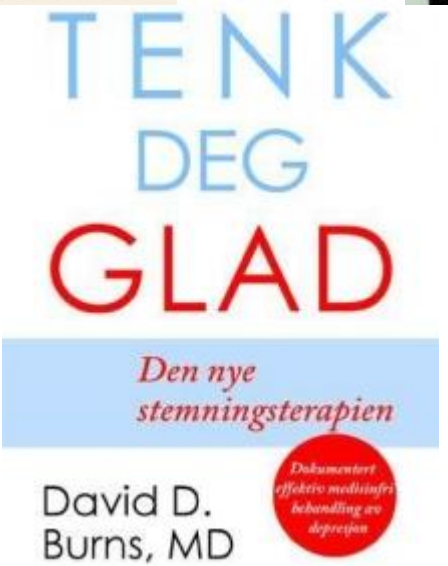
TENK
DEG
GLAD
Den nye
stemningsterapien
David D.
Burns, MD
Dokumentert
effektiv medisinfri
behandling av
depresjon

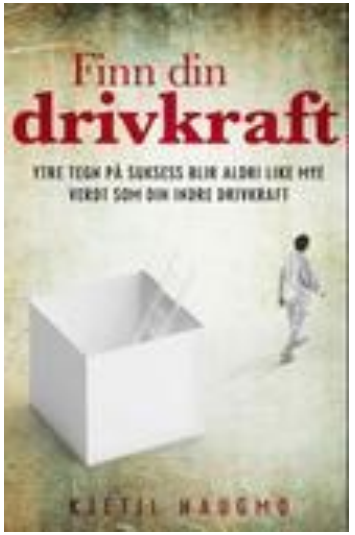
Finn din
drivkraft
KJETIL HAUGMO

Positiv tenkning er blitt en milliardindustri. Ifølge Barbara Eherenreich bygger det på en pervertert individualisering der du med selvkontroll og tankens kraft kan beherske verden.

Det sosiale drukner i positiv tenkning.

Stadig flere søker hjelp ved å lære seg å puste og finne igjen sitt sanne jeg. Men går det utover noe når alle går innover for å løse sine problemer?

Jenters stumme raseri – i diagnosenes tidsalder

«Når de har vokst opp med et mantra om at alle muligheter ligger åpne og viktigheten av å være positive, blir symptomene som oppstår i kjølvannet av alle kravene, oppfattet som negative og en feil ved dem selv.» (Tidsskrift for norsk Psykologforening 2014).

Psykolog Per Arne Løkke

Psykologisering av sosiale problemer.
Medikalisering av psykiske lidelser

Terapeutiske løsninger på politiske problemer

Psykiske lidelser som er samfunnsmessig skapt bør vi kalle for sosiale lidelser (for eksempel skolepåførte lidelser)

Verdier som styrker sosial samhold tynnes ut.
Vi beveger oss fra samfunn til «hver – for – seg – funn»

Utenfor meg selv finnes ingenting

Ansvar for egen helse

Ansvar for egen læring

Med økt individuelt ansvar følger også økt individuell risiko

Vi har fått et tungt ansvar for egen fremgang og lykke

«Du kan bli hva du vil, bare du vil det sterkt nok»

«…et hav av muligheter»

”Jo mer av sårbarheten vi benevner med medisinske navn, desto større blir risikoen for at vi krymper normaliteten” (Karin Johannisson, ”Melankolske rom” 2010)

Medikalisering handler om hvordan menneskelig variasjon, plager og funksjonsvansker underlegges en medisinsk forståelse.

Medikalisering:

(Fra Store medisinske leksikon)

(…). Medikaliseringen kan videre knyttes til den tiltagende markedsideologien som preger samfunnet og helsevesenet, der legemiddelindustrien er en vesentlig aktør. Men også helseprofesjonene bidrar til medikaliseringen gjennom å være entusiastiske ambassadører og sterke pressgrupper for å ta i bruk medisinske nyvinninger på stadig nye felt.

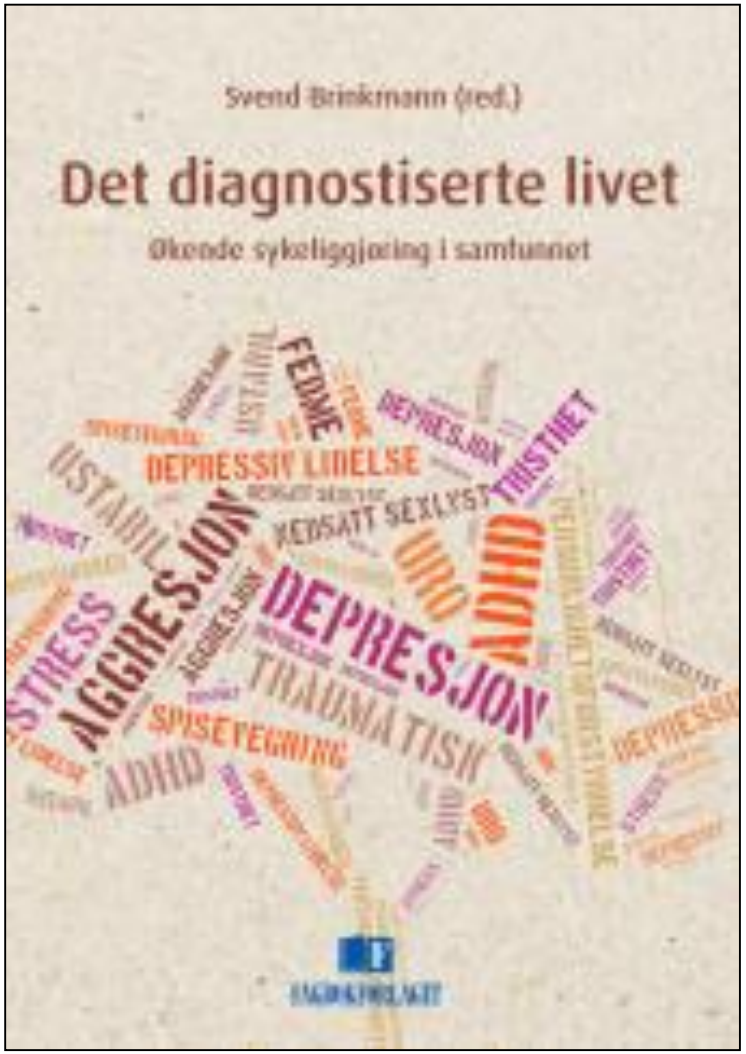

Er vi i ferd med å sette en diagnose på alt? Aldri før har så mange mennesker fått diagnoser knyttet til stress, depresjon, angst, ADHD osv. De siste 50 årene er antallet sykdommer i det psykiatriske diagnosesystemet tredoblet. Har vi fått en for snever normalitetsforståelse?

Normalitet

Jakten på det normale barnet

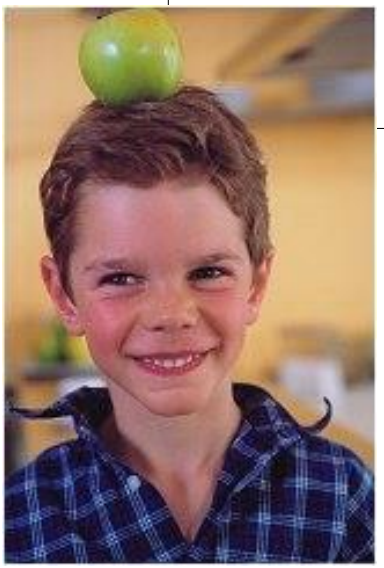

”Gi meg den spaden som ikke er rød”

Standardiserte verktøy = kvalitet.

I det godes tjeneste er motivet at man så tidlig som mulig skal identifisere de barna som trenger noe ekstra, for så å kunne sette inn riktig hjelp.

”Tidlig start – senere tap”

Professor Dion Sommer

Jo mer testing og jo mer systematisk testing, desto mer skoleallergi, prestasjonsangst og mindre glede ved å lære seinere.

Basert på 400 internasjonale studier

Frafall

Hærverk

Sinne

Fortvilelse

Vi må gå til røttene

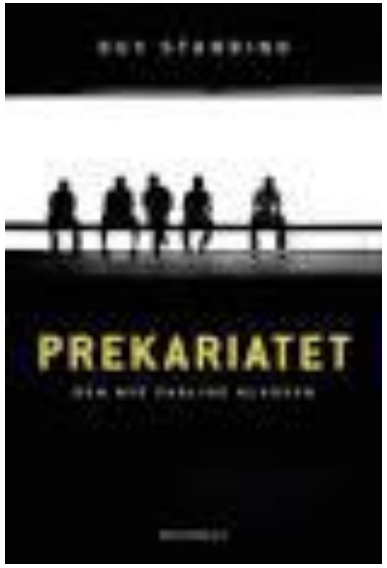

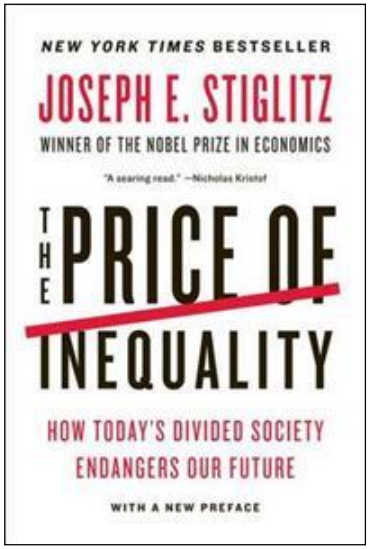

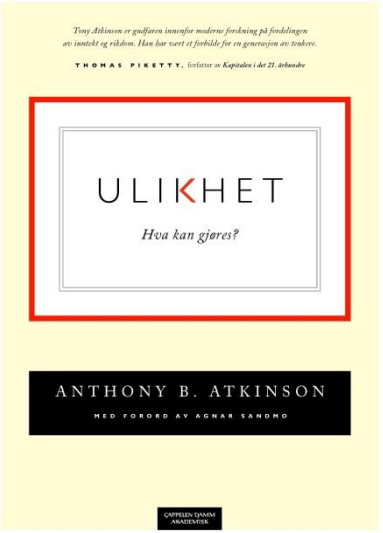

En verden å bli voksen i?

Barn og unge sliter. Selvskading

Forventninger om å yte og prestere

Forbruket skal tredobles innen 2050 (Perspektivmeldingen).

Konflikter i verden er økende, klimaødeleggelser, tørke og flom.

Forskjeller vokser.

Kan kunnskapsområder ses i sammenheng?

De som resignerer

Sosial inkludering

Individuelle diagnoser? Samtidsdiagnoser?

Samtidsdiagnoser:

✓Sunnhetssamfunnet

✓ Omstillingssamfunnet

✓Positivsamfunnet

✓ Seierens melankoli

✓Prestasjonssamfunnet

✓ ✓Sorteringssamfunnet

✓Konkurransesamfunnet

✓Fryktsamfunnet

✓ Tretthetssamfunnet

✓Konsumsamfunnet

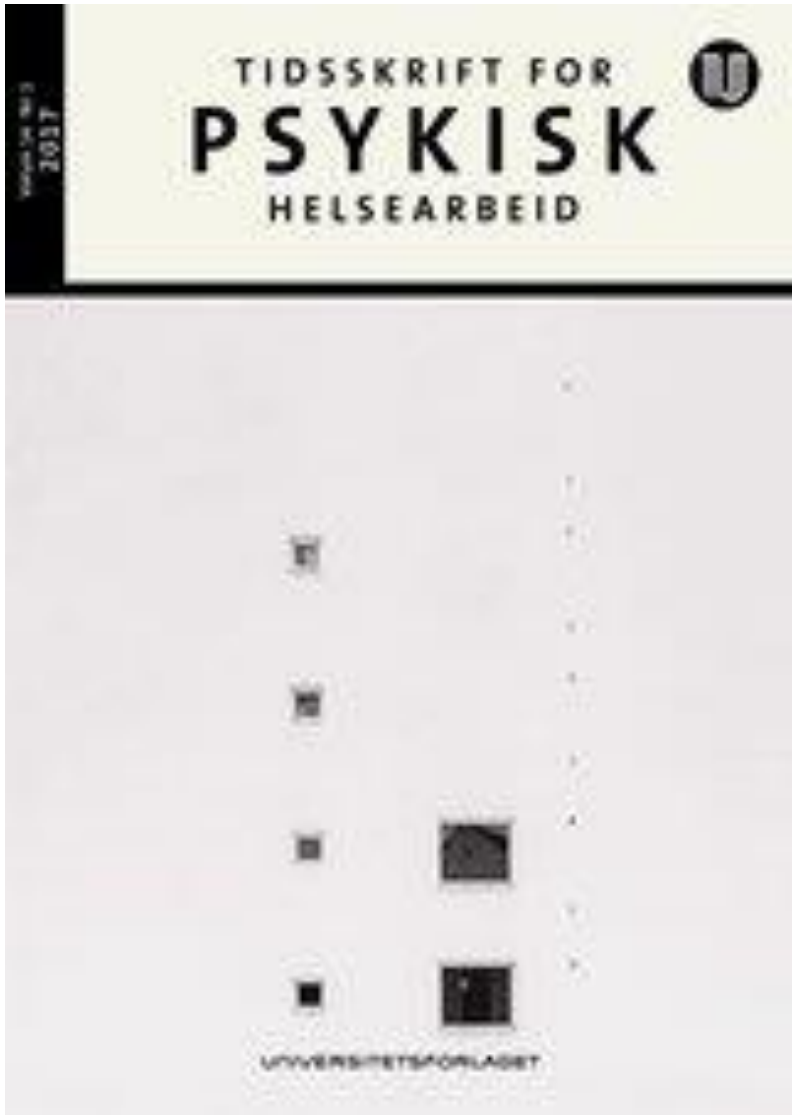

Fagessay

Samtidsdiagnose

I Norge har vi sett en tredobling av ADHD – diagnoser fra 2004 og frem til i dag, hvor behandling for denne lidelsen som regel er sentralstimulerende medisiner, til tross for at Helsedirektoratets veileder anbefaler psykososiale tiltak som førstevalg.

Vi gjorde fryktelige feil sier den amerikanske psykiateren Allen Frances, som ledet arbeidet med DSM-IV og retter nå en kraftig kritikk mot DSM-V. Vi fikk en diagnostiseringsepidemi av autisme, ADHD og bipolar lidelse. Og normalitetsbegrepet er innsnevret ved at normale livsproblem hausses opp til psykiske lidelser som medisinen kan behandle. Vi kastet uten tvil garnet for vidt ut og fanget mange «pasienter» som kunne ha kommet mye bedre ut av det om de ikke hadde tatt steget inn i psykisk helse – tilbudet, sier Frances.

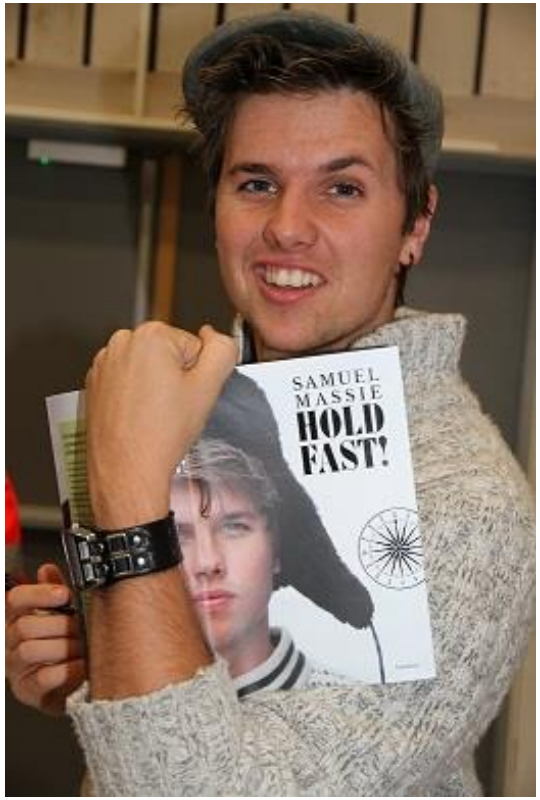

”De legene som ga meg diagnosen ”konsentrasjonsvansker” skulle sett meg nå. (han styrer ”Berserk” i storm på vei til Antarktis)

”Kanskje diagnosene er mer for samfunnet sin del enn for meg?

Jeg husker da jeg skulle forklare hvorfor jeg ikke klarte å stå opp om morgenen. Da fikk jeg høre at jeg led av forskjøvet – døgnrytme – syndrom, det er ikke din feil. Det var jo en perfekt unnskyldning for å sove videre”.

Da jeg vokste opp var beskjedenhet en dyd, ikke en diagnose (Per Fugelli)

Nye lidelser/avhengigheter

Dromomani

Klinomani

Virtuelle sykdommer

Shopping
Trening
Sex – og porno

Et overflødighetshorn av kurs og terapeutiske tilbud som skal «avvenne» folk

Nye avhengigheter

Barofobi

Nomofobi
= frykt for å være
uten mobil
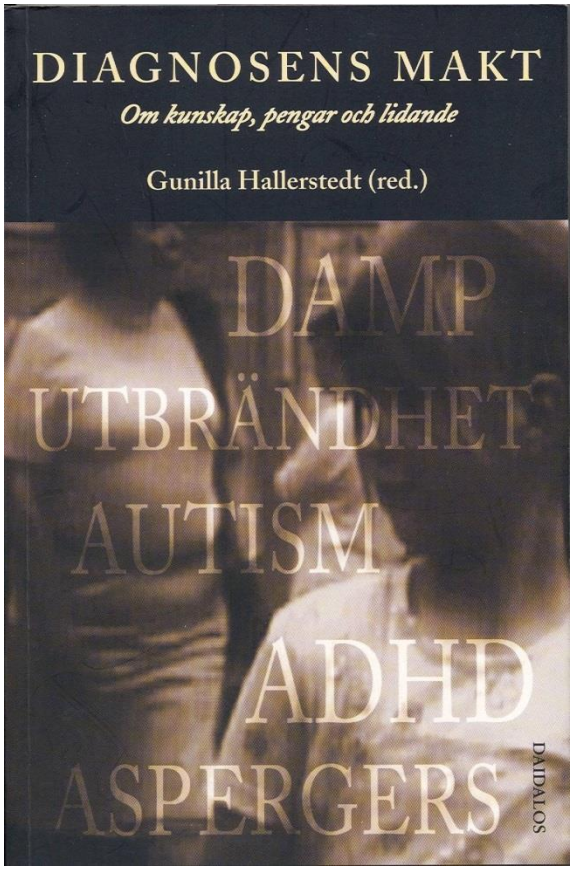
Individuelle diagnoser er ofte en avpolitisering av noe som dypest sett handler om samfunnsmessige spørsmål og konflikter.